ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.10.2020 г.
SWD(2020) 239 final

**РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА**

**РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,**

***придружаващ***

**Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета**

**за създаване на среда на Европейския съюз за митническо обслужване на едно гише и за изменение на Регламент (ЕС) № 952/2013**

{COM(2020) 673 final} - {SEC(2020) 360 final} - {SWD(2020) 237 final} - {SWD(2020) 238 final}

## Обобщение

Оценка на въздействието на инициативата на ЕС за митническо обслужване на едно гише

## А. Необходимост от действия

### Защо? В какво се състои проблемът?

За гладкото протичане на презграничната търговия са необходими ефикасни процедури за митническо оформяне и контрол, които да гарантират безопасността и сигурността на хората и предприятията в ЕС. Отчасти това се постига чрез електронните системи, предвидени в Митническия кодекс на Съюза, с които процедурите на хартиен носител се заменят с електронни такива. На външните граници обаче трябва да бъде налагано принудителното изпълнение и над 60 немитнически законодателни акта на ЕС, както и национално законодателство (в областта на здравеопазването и безопасността, околната среда, селското стопанство, рибарството, международното културно наследство, надзора на пазара и т.н.). За това са необходими документи, различни от митническите декларации, като са засегнати до 13 % от почти 300-те милиона движения на стоки всяка година, много от които са силно чувствителни. Тъй като органите често работят независимо едни от други, а системите и процесите им не са хармонизирани, с много стоки се борави неефикасно и по начин, който благоприятства извършването на грешки и измами. Например някои разрешения позволяват разделянето на разрешените количества стоки в множество митнически декларации и са валидни в целия ЕС. Органите трябва да валидират използваните количества, но ръчните проверки са както времеемки, така и недостатъчно точни. Няма как тези проблеми да се решат без ново действие на ЕС, отчасти защото са свързани с формалности на ЕС. Усилията на национално равнище често са разпокъсани и могат да изострят проблема поради липсата на оперативна съвместимост и презграничния характер на търговията. Инициативата на ЕС с най-голямо значение в тази област — EU CSW-CERTEX, имаше известен успех, но е на доброволни начала и има ограничен обхват.

### Какво се очаква да бъде постигнато с настоящата инициатива?

Общата цел е да се подобри принудителното изпълнение на нормативните изисквания за засилена защита на ЕС и да се улесни международната търговия. За постигане на тази цел с инициативата:

- ще се установи управленска рамка за по-тясно сътрудничество между митническите и партньорските компетентни органи и ще се разработят оперативно съвместими решения, когато е полезно и целесъобразно;
- ще се подобрят работните практики между регулаторните органи, участващи в международната търговия, за да се създадат условия за по-автоматизирани, електронни и обединени процеси по оформяне на стоките;
- ще се определи рамка за хармонизиране на данните и ще се позволи повторното използване на данни с цел изпълняване на различните формалности, изисквани от митническите и други органи, компетентни за международната търговия.

### Каква е добавената стойност от действие на равнището на ЕС?

Установените проблеми са по своята същност транснационални, тъй като включват презграничното движение на стоки и от евентуалните грешки или измами в отделните държави членки може да има последици за целия ЕС. Предвид отговорността му за митническия съюз и за въпросните немитнически нормативни изисквания, ЕС е в добра позиция да координира действията, да се справи с разпокъсаността и да осъществи икономии от мащаба. Установено е, че съществуващите и очакваните действия са недостатъчни, защото: i) продължаващата разпокъсаност и липсата на оперативна съвместимост ще ограничат ползите от постепенната цифровизация и модернизация; ii) националните инициативи ще са малко на брой поради ограничени ресурси и няма да позволяват някои ключови функции, като например управлението на количествата на равнище ЕС; и iii) EU CSW-CERTEX (инициатива на доброволни начала) ще изгуби инерция, ако не бъде последвана от задължителни действия.

## Б. Решения

### Какви законодателни и незаконодателни варианти на политиката се предвиждат? Има ли предпочитан вариант? Защо?

Бяха набелязани осем варианта на политиката. Те не представляват списък, от който може да бъде избран един-единствен вариант, а по-скоро попадат в три широки категории, които биха могли да се групират, за да формират избор на политиката:

- Категория I (варианти 1—4; възможно е комбиниране на вариантите): варианти за взаимодействие между органите на държавното управление, което ще улесни споделянето на информация между митническите и партньорските компетентни органи. Всеки вариант има различен обхват. При вариант 1 EU CSW-CERTEX става задължителна и се обхващат нормативните изисквания на ЕС, управлявани на равнище ЕС, като се предвижда автоматизирана функционалност за управление на количествата. Вариант 2 обхваща нормативните изисквания на ЕС, управлявани в националните електронни системи. Вариант 3 обхваща националните нормативни изисквания, а вариант 4 — документите от трети държави.
- Категория II (варианти 5—7; възможен е само един вариант): варианти за връзка между стопанските субекти и органите на държавното управление, сътрудничество, насочено към подобряване на взаимодействията на икономическите оператори с органите. При вариант 5 се създава хармонизиран портал на търговците за

управление на сертификатите на ЕС. Вариант 6 предвижда обслужване на едно гише на национално равнище за осигуряване на хармонизирани точки за достъп. Вариант 7 предвижда установяване на единна входна точка на равнище ЕС.

- Категория III (вариант 8): междусекторен вариант за рационализиране на начина, по който митниците и партньорските компетентни органи идентифицират икономическите оператори. Той ще се опира на съществуващата система за регистрация и идентификация на икономическите оператори (EORI) или за регистриране и валидиране (8i), или само за валидиране (8ii).

След извършване на бърза оценка, за задълбочен анализ бяха подбрани варианти 1, 2, 6, 7 и 8ii. При него беше установено сходно въздействие за всички варианти. Прякото икономическо въздействие би включвало еднократни разходи за въвеждане и периодични разходи, както и икономии от намалената административна тежест за митническите органи, партньорските компетентни органи и икономическите оператори при принудителното изпълнение на законодателството на ЕС и оформянето на стоките. Би могло да се постигнат и някои (неподлежащи на количествено определяне) ползи в областта на търговията. По-тясното сътрудничество и по-лесното споделяне на информация между органите, отговорни за оформянето на стоките, би подобрило процеса на управление на риска и би позволило да се намалят случаите на измами и човешки грешки. Това на свой ред би подобрило спазването и принудителното изпълнение на немитническото законодателство и би довело до свързани с него социални и екологични ползи.

С цел да бъде избран предпочитаният вариант, различните групи варианти бяха сравнени по отношение на своята ефективност (т.е. принудително изпълнение на съответните нормативни изисквания и улеснение на търговията), ефикасност, съгласуваност с други политики и пропорционалност. Установено бе, че най-много ползи са възможни само в групите, включващи варианти както от категория I, така и от категория II, докато вариант 8(ii) носи допълнителни ползи за всяка група. Установено бе, че варианти 1 и 6 са икономически ефективни, съгласувани и пропорционални, докато варианти 2 и (особено) 7 са силно проблематични в тези отношения. Поради това предпочетената група обхваща варианти 1+6+8(ii).

**Кой подкрепя отделните варианти?**

По време на обстойната консултация органите на държавите и икономическите оператори изразиха следните гледни точки:

- Вариант 1: почти единодушна подкрепа, въз основа на доказания успех на неговия предшественик EU CSW-CERTEX, очаквани значителни ползи и относително ограничени разходи за въвеждане.
- Вариант 2: само ограничена подкрепа поради неговата сложност, високи разходи за въвеждане и ограничени ползи.
- Вариант 6: умерена до силна подкрепа. Икономическите оператори оцениха положително способността му да улесни търговията, като допринесе за концепцията за пълно обслужване на едно гише чрез осигуряване на единна точка за достъп за обработка на изискванията във връзка с оформянето.
- Вариант 7: много ограничена подкрепа поради неговата сложност и много високи разходи. Икономическите оператори оцениха положително способността му да рационализира и хармонизира митническите процеси в целия ЕС.
- Вариант 8(ii): макар и ограничена по обхват, бе получена подкрепата на почти всички заинтересовани страни като начин да се рационализират процесите.

## В. Въздействие на предпочетения вариант

**Какви са ползите от предпочетения вариант (ако има такъв, в противен случай — от основните варианти)?**

Предпочетената група от варианти на политиката 1+6+8ii предлага няколко относителни предимства. Тя получи най-високите нива на подкрепа от заинтересованите страни. Очаква се също тя да генерира значителни преки икономически ползи в размер на 209,4 до 311,5 млн. евро годишно, след като започне да функционира пълноценно (т.е. след поетапно въвеждане в продължение на повече от 7 години). Макар общо икономическата полза да е по-малка от тази на най-широката група от варианти, предпочетената група от варианти е почти 1,5 пъти по-изгодна икономически, което свидетелства за нейната пропорционалност. Към това се добавят и по-широките ползи в областта на търговията, които вероятно ще бъдат значителни, но не може да се определят количествено. Що се отнася до екологичните и социалните въздействия, тази група съчетава основните ползи от вариант 1 с допълнителните предимства в резултат на хармонизирането и оперативната съвместимост на данните, очаквани от вариант 6, както и допълнителните ползи от вариант 8(ii), свързани с по-успешна идентификация на икономическите оператори. Невключването на вариант 2 води до пропускане само на незначителни ползи. Като цяло може да се каже, че тази група от варианти увеличава максимално способността на ЕС да действа като катализатор за концепцията за обслужване на едно гише, като предоставя рамка за прилагането на политиката на ЕС по един ефективен и пропорционален начин и демонстрира икономическа изгода.

**Какви са разходите за предпочетения вариант (ако има такъв, в противен случай — за основните варианти)?**

Еднократните разходи за въвеждане и периодичните разходи ще се поемат от Европейската комисия и националните органи. Разходите за въвеждане включват разходи за ИТ, управление на промените в процесите, обучение и техническо обслужване и се очаква да бъдат посрещани поетапно за период от 7 години. По-късно периодичните разходи ще включват поддръжка, периодични актуализации, техническо обслужване и ежедневни операции. Очакваните разходи са (в млн. евро, в диапазон от минимални и максимални стойности, с изключение на разходите на ЕК):

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Общо за години 1—7 от поетапното въвеждане | ЕК | 64,73 | Общо годишно, след като започне пълноценното функциониране, от година 8 нататък | ЕК | 6,35 |
| | Общо органи на ДЧ | 64,38—127,73 | | Общо органи на ДЧ | 5,91—11,75 |
| | Общо | 129,11—192,46 | | Общо | 12,26—18,10 |

**Какви ще са последиците за предприятията, МСП и микропредприятията?**

Основните проблеми засягат предприятията, особено МСП, поради което инициативата е насочена към улесняване на търговията и намаляване на административната тежест, най-вече чрез спестяване на време и опростяване и автоматизиране на оформянето. Според прогнозите предпочетената група от варианти ще донесе ползи за икономическите оператори в размер на 494,1 до 688,4 млн. евро през 7-те години на поетапно въвеждане, последвани от годишни ползи в размер на 141,2 до 196,7 млн. евро в допълнение към ползите от областта на търговията, които не може да се изчислят количествено. Тъй като от предприятията няма да се изисква да закупуват ново оборудване или бързо да приемат нови процеси, разходите се считат за незначителни.

**Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?**

Инициативата се възползва от потенциала на Комисията да реализира икономии от мащаба. Въпреки това администрациите ще бъдат изправени пред значителни разходи, свързани с ИТ хардуер и софтуер, управление на промените в процесите, обучение и техническо обслужване, както е посочено по-горе.

**Ще има ли друго значително въздействие?**

Широката консултация със заинтересованите страни и разглеждането на подобни инициативи в други държави членки не показват въздействия, различни от посочените. Макар да е възможно да възникнат въпроси по отношение на защитата и сигурността на данните на икономическите оператори, те ще бъдат разгледани в рамките на съответното законодателство на ЕС.

## Г. Последващи действия

**Кога ще се извърши преглед на политиката?**

Разработени са планове за редовен мониторинг и периодични оценки. При тях ще се разчита на източници както на равнището на ЕС (например ИТ резултати и статистически данни), така и на национално равнище (например данни за времето за оформяне). Ще бъде извършена оценка 6 години след влизане в сила на законодателството и на всеки 3 години след това.